



Ústecký kraj

MAGAZÍN PRO NÁRODNOSTNÍ MENŠINY

Milí přátelé, vážení čtenáři,

máte možnost listovat a číst si ve speciálním magazínu z dílny vydavatelství Metropol. S jeho oblíbeným měsíčníkem, který po dlouhá léta informuje občany celé země, a tedy i našeho regionu, o aktuálních událostech a o všech oblastech života společnosti, Ústecký kraj úzce měsíc co měsíc spolupracuje publikováním celostránkové přílohy. Jsem rád, že dnes se informace o kraji rozšíří o pohled na práci národnostních menšin. Rozvoj tohoto kraje je nemyslitelný bez práce spoluobčanů – příslušníků jiných národností. Ve společné Evropě nejsme výjimkou a také v naší společnosti jsou samozřejmě Slováci, Ukrajinci, Němci, Vietnamci i další příslušníci jiných národů, a - i přes problémy se sociálním vyloučením - se snažíme začleňovat do života majoritní společnosti rovněž Romy. Vím moc dobře, že to je úkol jen velmi těžce řešitelný, vzdát jej ale, a samozřejmě ani Romové, nemůžeme.

V tomto Magazínu o národnostních menšinách máte možnost podrobněji se podívat na práci, běžný ba i neobyčejný život, nejoblíbenější jídla, tradice a staleté zvyky na-



ších spoluobčanů, jejichž mateřská země je tu blízko, jindy velmi daleko od České republiky, od svahů Krušných hor a labského údolí. Při krajském zastupitelstvu pracuje velmi agilní Výbor pro národnostní menšiny a má do něj otevřenu cestu každá další minorita, konečně o tom hovoří i vedoucí funkcionáři zmíněného krajského výboru. Je logické, že v rozvoji spolupráce všech

lidí, kteří žijí v našem kraji, úzce spolupracujeme se skupinami, spolky a sdruženími národnostních menšin, ale také například s velvyslanectvími jejich zemí. Mohu potvrdit, že v poslední době jsem na krajském hejtmanství přijal řadu velvyslanců. V této praxi budeme nadále pokračovat a věřím, že i činnost výboru pro národnostní menšiny, který pracuje při Zastupitelstvu Ústeckého kraje, napomůže ke zkvalitňování života a práce příslušníků národnostních menšin.

Tím nejdůležitějším je, aby majoritní společnost věděla vše, a nezkresleně, o zkušenostech, vědomostech a pracovitosti i sympatiích Maďarů, Němců, Bulharů, Slováků, Vietnamců, Rusů, Ukrajinců, Romů i členů židovské minority k nám, Čechům. Jsem přesvědčen o tom, že i tento magazín bude pro naši společnou snahu o spolupráci, pochopení a toleranci přínosem.

Poučné čtení a krásné léto přeji všem čtenářům!

Oldřich Bubeníček,
hejtmán Ústeckého kraje



Menšinám pomáháme k začlenění do veřejného života

Jaké je poslání Výboru pro národnostní menšiny Zastupitelstva Ústeckého kraje? Ptáme se jeho předsedy Pavla Vodsedálka:

„Výbor pro národnostní menšiny Zastupitelstva Ústeckého kraje má za cíl podporovat a rozvíjet kulturní zájmy, zvyky, akce, projekty a aktivity všech kultur, žijících na území severočeského regionu a pomáhat jim k začlenění do veřejného života. Naši činnost koordinujeme i se samosprávou, výbornou spoluprací v tomto směru máme například s primátorem statutárního města Ústí nad Labem Vítem Mandíkem, a úzce spolupracujeme také s ředitelem Komunitního multikulturního centra v krajském městě Janem Kubíčkem a poradnou pro integraci národnostních menšin. Snažíme se našim přátelům pomáhat i s hledáním finančních prostředků na podporu jejich činnosti. Nejedná se v žádném



případě o horentní sumy, ale každá koruna, která jim pomůže uskutečnit výlet nebo nějaký projekt, je vítaná. Sám se některých akcí národnostních

menšin rád účastním. Tak třeba Dne Romů, který připadá na 8. duben, nebo květnového zájezdu do Mikulčic na Moravě, kde se u sochy Cyri-

la a Metoděje scházejí příslušníci bulharské menšiny. Je to vždycky velká sláva. Snažíme se pomáhat i dalším organizacím jako například Charitě Lovosice, a tak bych mohl ve výčtu pokračovat.

Ve třináctičlenném výboru, který zasedá pravidelně jedenkrát měsíčně, jsou zástupci jednotlivých národnostních menšin i minorit, a tak máme informace přímo od pramene. K naší činnosti patří také osobní i písemná komunikace s občany Ústeckého kraje, pokud se na nás obrátí s problémy, které souvisí s náplní naší činnosti. A pochoptelně se vždy snažíme pomáhat předcházet zbytečným konfliktům ve společnosti“.

Pavel Vodsedálek,
předseda Výboru
pro národnostní menšiny
Zastupitelstva Ústeckého kraje

Kontakt: tel. 475 657 809,
e-mail:
vodsedalek.p@kr-ustecky.cz



Členové výboru pro národnostní menšiny Zastupitelstva Ústeckého kraje: Zleva Ing. Jiří Moršadt (člen), Karel Karika (člen, Romové), Oldřich Látal (člen, Židovská obec), Anna Scheuflerová (sekretariát), Radek Belej (člen), dr. Ferenc Kulina (člen, Maďarsko), Pavel Vodsedálek (předseda), Jančo Zg. Janev (člen, Bulharsko), Nguyen Tan (člen, Vietnam), Ivo Přichystal (Slovensko) a Hanuš Adamec (člen, Německo).

Respekt, úcta a vzájemné porozumění

Výbor pro národnostní menšiny historicky ukázal jednu věc: Většina národnostních menšin se u nás cítí velmi dobře. Češi jsou velmi tolerantní lidé, pokud je zkušenost nepřesvědčí o opaku.

Vždy jsme vyvíjeli snahu o to, aby se příslušníci národnostních menšin v pohraničních oblastech Ústeckého kraje při sčítání lidu ke svým kořenům přihlásili. Sám jsem při této příležitosti zorganizoval setkání Romů, ale ke svému romství se v dotaznících Českého statistického úřadu přihlásila pouhé 0,2 procenta Romů. Je přitom důležité věnovat právě této skupině obyvatelstva zvláštní pozornost, protože vzájemné soužití této menšiny s většinou bývá často problematické.

Historický exkurz vývoje

Složení národnostních menšin a přístup státu k těmto skupinám se v České, resp. Československé republice vyvíjel. Ve stručnosti se dá uvést, že po vzniku Československé republiky v roce 1918 bylo složení obyvatelstva státu heterogenní, a to především díky německé národnostní menšině. Po druhé světové válce a událostech bezprostředně ji následující došlo k homogenizaci společnosti. Největší německá národnostní menšina byla odsunuta z pohraničí. Až do roku 1989 nebyla ostatním národnostním skupinám věnována prakticky žádná pozornost. V tomto období probíhala především zvýšená snaha o asimilaci romské komunity. Po roce 1989 se pozornost k národnostním menšinám i cizincům obecně opět stáčela. Československá, resp. Česká republika podepsala mezinárodní smlouvy upravující práva a povinnosti národnostních a etnických menšin. Jejich situací od uznání, přes práva a povinnosti až po finanční podporu se stát začal zabývat i po legislativní stránce. Po rozdělení Československé republiky 1. 1. 1993 se mezi stávající skupiny zařadila i slovenská národnostní menšina. V současné době je v České republice uznáno třináct národnostních menšin - Bulharská (4363 obyvatel), Chorvatská (1585 obyvatel), Maďarská (14672 obyvatel), Německá (39106 obyvatel), Polská (51968 obyvatel), Romská (11746 obyvatel), Rusínská (1106 obyvatel), Ruská (12369 obyvatel), Řecká (3219 obyvatel), Slovenská (193190 obyvatel), Srbská (1801 obyvatel), Ukrajinská (22112 obyvatel) a Vietnamská.

(Zdroj: čsú)



Jako nejdůležitější bod v soužití všech národnostních menšin s většinou se mi jeví oboustranné respektování naturelu, kulturních projevů a způsobu života. Tyto aspekty je nutné podporovat. Jako největší nemoc naopak vidím různé zjednodušování, zevšeobecňování, škatulkování, které je nejkřiklavější právě u těch méně oblíbených, jako jsou Romové či Rusové. Když zaměřím do vlastních řad, musím říci, že většině Čechů chybí vzdělání v oblasti religiozity, což může vést k neporozumění.

PhDr. Václav Hofmann,

*člen Výboru pro národnostní menšiny
Zastupitelstva Ústeckého kraje*

Kontakt: tel. 724 271 829
e-mail: hofmann.v@atlas.cz

Svět se stává kosmopolitním, musíme se na to připravit

Ústecký kraj by měl být místo, kde by se skvěle žilo všem slušným lidem. V rámci světové globalizace se státy i města stávají kosmopolitními a všichni v nich se chtějí mít dobře.

Takovými městy jsou například Londýn, Madrid, Paříž a dnes už i Praha. Příliv cizinců lze do budoucna očekávat nejen v metropolích, ale také v regionech. Na to je třeba se připravit. Je nutné, aby naše legislativa i vedení státu, krajů, měst i obcí na to dokázaly reagovat a vytvořit pro to podmínky. A naopak, aby zabránily špatným vlivům, které tato globalizace s sebou přináší. Vítám příchod zahraničních špičkových odborníků – vědců, lékařů, počítačových expertů, architektů, ale například i renomovaných gastronomů, kteří mohou pozvednout úroveň práce, kultury a služeb v Ústeckém kraji, případně v celé České republice. Na druhou stranu však musíme umět zabránit tomu, aby se u nás dobře žilo cizincům, kteří k nám nepřicházejí s dobrými úmysly, pracovat se jim nechce, a jen se na systému přizívají. Uvedu příklad: V rámci Schengenské dohody se v Evropě pochybují tisíce takových lidí, které z jednoho státu vyhostí a oni se přes druhý vrátí. Dál páchají trestnou činnost, a když skončí ve vězení, platíme jejich pobyt ze státního rozpočtu. Podobné je to i ve zdravotnictví, a to je přece nespravedlivé vůči našim občanům, kteří celý život poctivě pracují a odvádějí daně. Samostatnou kapitolou je řešení takzvané romské otázky. Ze zkušeností z Mostecká a Šluk-



novska vím, že se ve skutečnosti neřeší, většinou se jedná o zažehnutí aktuálního problému a pokračuje se dál ve stejných stopách. Špatně nastavené sociální dávky, které nepřizpůsobivě nenutí pracovat, přídavky na děti, které často nechodí ani do školy, příspěvky na bydlení, které končí na kontech majitelů ubytoven - to jsou příklady, které občané politikům oprávněně kladou za vinu. Všichni musí za své skutky, dobré i zlé, platit stejně.

Ing. Jiří Moršadt,

*člen Výboru pro národnostní menšiny
Zastupitelstva Ústeckého kraje*

Kontakt: tel. 602 284 453
e-mail: moršadt@tydeniky.cz



Nová Obec Slováků v Ústí nad Labem

Je to už skoro rok, keď sa na nás obrátila pani Janka Nedvídková z Ústí nad Labem, že by mala záujem zapojiť sa do našej činnosti. Odpovedali sme, že v Ústí nad Labem zatiaľ žiadna Regionálna obec nepracuje, takže najlepšie by bolo, ak by sa i v tomto dôležitom meste ustanovila.

Pani Nedvídková iniciatívne začala v Ústí a jeho okolí hľadať spriatelene duše a po čase sa ukázalo, že by ich bolo toľko, aby tu naozaj regulárna Regionálna obec vznikla. Pani Nedvídková sme potom pozvali do Prahy a všetko spoločne s ňou prebrali v našej kancelárii v Dome národnostných menšín. Diskusia to bola zaujímavá a podnetná.

Na konci roku 2014 už bolo jasné, že všetky podmienky pre vznik našej novej Regionálnej obce sú splnené, ale kvôli vysokému pracovnému vyťaženiu predsedu OS v ČR v tomto období bolo dohodnuté, že k jej založeniu dôjde až po Novom roku. Tak sa nakoniec aj stalo. Po posledných poradách bol termín vzniku na-



Jana Nedvídková, predsedkyňa ROS Ústí nad Labem

šej štrnásť Obce stanovený na štvrtok 20. februára 2014. Jej založenia a prvého rokovania sa zúčastnil predseda OS v ČR Doc. PhDr. Jaromír Slušný CSc. a prvý podpredseda našej organizácie dr. Peter Lipták. Ustanovujúcej schôdze sa súčasne zúčastnila aj predsedníčka Regionálnej obce Teplice pani Edita Havlasová, ktorá už predtým pani Nedvídkovej pomohla nejakými radami. Už sa všetci tešíme, keď členov našej novej organizácie predstavíme vám ostatným na IX. Sneme.

Jaromír Slušný

Regionálna Obec Slovákov Teplice

Myšlienka založenia ROS v severočeských Tepliciach sa zrodila z potreby vyplniť priepasť, ktorá vznikla po rozdelení republiky, a to hlavne v oblasti kultúry. Vyhlásenie ROS Teplice prebehlo 21. januára 2004 na slávnostnej konferencii v preplnenej sále francúzskej reštaurácii Krušnohorského divadla v Tepliciach.

Atmosféru umocnilo vystúpenie komorného speváckeho zboru študentov teplického konzervatória, uvedením hymnickej piesne „Aká si mi krásna ...“ Predsedníčkou ROS bola zvolená Edita Havlasová.

Skladba členskej základne: 55- 63 členov, prevažujú seniori od 60-67 rokov. V roku 2009 vznikla Sekcia mladých: 11 členov od 18-30 rokov. Tvoria ju prevažne študenti, absolventi Konzervatória v Tepliciach a študenti UJEP v Ústí nad Labem.

Ciele, ktoré si teplická obec od svojho založenia predsavzala, sa jej darí naplňovať bohatou a rôznorodou činnosťou. I keď sú tieto ciele podobné ako u ostatných ROS v ČR, teplické združenie je svojim zameraním predovšetkým umelecké a kultúrne. Jeho prioritou je propagácia slovenskej vážnej hudby, uvádzanie koncertov z diel slovenských skladateľov v interpretácii popredných slovenských umelcov-solistov i komorných zoskupení. Úzko spolupracujeme s teplickými kultúrnymi organizáciami a inštitúciami, na pôde ktorých akcie uskutočňujeme. Patrí medzi ne Severočeská filharmonia Teplice, Konzer-

vatórium Teplice, Regionální knihovna Teplice, Dům kultury Teplice, Galerie UVU, Lázně Beethoven. Významom a rozsahom svojich aktivít sa obec usiluje o zviditeľnenie vlastných kultúrnych zámerov a získanie neprehliadnuteľnej pozície v rámci teplického kultúrneho života i celého regiónu.

Medzi najdôležitejšie projekty zaradujeme:

„SLOVENSKÝ VEČER“

v spolupráci zo Severočeskou filharmoni-ou Teplice v rámci Hudobného festivalu L.v. Beethovena v Teplicích. Za deväť festivalových ročníkov pripravila OS - 9 celovečerných koncertov. Medzi najznámejšie osobnosti svetového ohlasu, hostí našich koncertov patria: sopranistka Magdaléna HAJJÓSYOVÁ, skladateľka Sylvia BODOROVÁ, klavirista Matej ARENDÁRIK, Dr. Agata SCHINDLER (SK, SRN), ZWIEBELOVO KVARTETO, SLOVENSKÉ TRIO, EPOQUE KVARTET ...

„MESIAC ČESKO-SLOVENSKEJ KULTÚRNEJ VZÁJOMNOSTI V TEPLICIACH“

Od roku 2004 sme zorganizovali v rámci tohto projektu cca 50 podujatí - koncerty národnostných menšín, folklórne večery, besedy, výstavy, literárne večery.

„LITERÁRNÍ PODZIM“

- festival, ktorého sa ROS Teplice pravidelne zúčastňuje v spolupráci s Regionální knihovnou v Teplicích. Jeho účastníkmi boli napríklad: PhDr. Jozef Beňovský riaditeľ SNLM v Martine - „SLOVENSKÁ JAR“ - výstava, beseda, PhDr. Helena Nosková CSc., Klub slovenskej kultúry Praha - besedy, prednáš-

ky, výstavy. Juraj Jakubisko, Karol Benický, PhDr. Š. Medzihradský, Květa Fialová, Gabriela Vránová, v rámci cyklu Kluby Koreňov.

S veľkým ohlasom publika sa stretli predstavenia KOMORNÉHO DIVADLA MARTIN, ktoré prijalo naše pozvanie k host'ovaniu, divadelné predstavenia určené pre deti MŠ, ZŠ v českom a slovenskom jazyku v podaní hercov pražských divadiel - V. Kučerovej, M. Matejky a Divadla Piškot.

„ČESKÝ A SLOVENSKÝ MELODRAM“ - v spolupráci zo Spoločnosťou Z. FIBICHA Praha.

V rámci „PÓDIA MLADÝCH“ sme hostili študentov Konzervatória Žilina, harmonikový súbor Veselé harmoniky zo Starej Ľubovne, študentov VHŠ Drážďany, HAMU Praha, Konzervatória Teplice.

Zo sprievodných programov: Pravidelné KRAJANSKÉ STRETNUTIA, TÝŽDEŇ SLOVENSKEJ KUCHYNE, zájazdy za kultúrou doma i v zahraničí, pravidelné turistické výlety, športové súťaže a pod.

O spoločenskej závažnosti kultúrnych aktivít ROS v Tepliciach svedčí aj to, že záštitu nad projektom pravidelne preberajú primátor statutárního mesta Teplice Jaroslav Kubera, námestníci hejtmana Ústeckého kraja a predseda Výboru pre národnostné menšiny Ústeckého kraja. Veľmi prínosná je spolupráca ROS Teplice s národnostnými menšinami v rámci regiónu a s krajanmi z Drážďan. **dr. Peter Lipták**

Kontakt:

Ivo Přichystal, tel. 602 191 782
e-mail: ivo.prichystal@seznam.cz





Maďarská gastronomie zájemce přitahuje

Psala se léta 1947 až 1950, kdy do Čech, na základě Benešových dekretů, přišli Maďaři z jižního Slovenska, ale také z Rumunska, Ukrajiny i ze své domovské vlasti. Nebylo to pro ně lehké, neznali jazyk, a tak přirozeně vyhledávali společnost svých krajanů. Byl mezi nimi i dr. Ferenc Kulina, který se dostal na sever Čech společně s vojenskou posádkou. Oženil se tu a zůstal.

Od roku 2002 stojí v čele organizační jednotky Teplice Svazu Maďarů žijících v českých zemích a společně se svojí ženou Erikou nechybí u plánování a realizace akcí, které propagují maďarskou kulturu, zvyky a tradice. Ochutnávky specialit maďarské gastronomie jsou součástí různých oslav ve větších městech regionu, v Mostě, Chomutově, Ústí nad Labem, Děčíně či v Teplicích. O tom se měli možnost už



Pál Schmitt, bývalý prezident Maďarské republiky s Ferencem Kulinou (vpravo) v Praze.



Maďarský institut a Maďarské kulturní středisko v Praze sdílejí společné prostory. Středisko pořádá kulturní akce a výstavy. Nabízí také kurzy maďarštiny pro začátečníky, středně pokročilé i pro pokročilé včetně konverzace. Rovněž provozuje kino o celkové kapacitě 100 míst. Bližší informace naleznete na: www.hunginst.cz.

tradičně přesvědčit návštěvníci největší open akce v severních Čechách – slavnostního zahájení 860. lázeňské sezóny, kam tradičně přijíždí přes 30 000 lidí z okolí. Svaz Maďarů v Ústeckém kraji už dávno „zdomácněl“ a podpory Výboru pro národnostní menšiny ÚK i Velvyslanectví Maďarské republiky a Maďarského kulturního střediska v Praze si velmi váží. Jak říká předseda Ferenc Kulina, s Čechy má, na rozdíl od Slovenska, velmi dobré, přátelské vztahy a ty nejlepší zkušenosti.

Členové Svazu Maďarů v Ús-

teckém kraji, kterých je na šedesát, se pravidelně scházejí, pořádají zájezdy po Čechách, ale i za svými krajany do Berlína, Drážďan či rodného Maďarska. Je dobře, že na svoji zemi nezapomněli a nám ostatním přibližují její kulturu, obyčejy i temperament.

Kontakt:

Dr. Kulina Ferenc
tel. 605 953 600

e-mail:
tep.magyar@seznam.cz

AZ ÚSTÍ N/L MEGYÉBEN ÉLŐ MAGYAROK ÜDVÖZLIK
A CSEH BARÁTJAİKAT ÚSTÍ N/L MEGYÉBEN.
Dr. KULINA Ferenc ezredes,
elnök





Maďaři jsou uznávanou menšinou

Maďarská menšina patří v České republice mezi uznané menšiny, a ačkoliv jejich počet má klesající tendenci, je v zemi stále přítomna ve významném počtu. Dle údajů posledního sčítání lidu se k maďarskému původu přihlásilo téměř 9000 osob s českým občanstvím, většina z nich žije v Praze a v Moravskoslezském kraji.

Podobně, jako česko-maďarské vztahy mezi našimi zeměmi, maďarská menšina v České republice výborně spolupracuje s většinovým českým národem, jak na celostátní, tak na místní úrovni. Největší kulturně-občanská organizace Maďarů je Svaz Maďarů žijících v českých zemích, který je státem uznávanou partnerskou organizací. Zástupce vedení Svazu je členem Rady vlády ČR pro národnostní menšiny. Poté co byla v roce 2013 podpora kvůli nutným, úsporným opatřením snížena, v roce 2014 dostávají Maďaři v ČR státní podporu znovu v plné výši.

Organizace uchovává identitu zde žijících Maďarů a představuje Čechům maďarské tradice prostřednictvím bohatých, různorodých a pestrých kulturních programů. Svaz vydává s několika měsíční frekvencí i vlastní magazín pod názvem Prágai Tükör (Pražské zrcadlo).

Vedle Svazu Maďarů žijících v českých zemích – který má své místní organizace i v Teplicích a v Lovosicích – mají svá profesní sdružení i lékaři působící v ČR, rodiny s více dětmi, vyvíjí svou činnost studentské organizace v Brně a v Praze, a tradice



Velvyslanec Maďarské republiky, Jeho Excelence Tibor Pető.

uchovávat pomáhá i soubor lidového tance a pěvecký sbor. Kromě celostátních programů provádí aktivní společenskou a kulturní činnost i jednotlivé místní organizace samostatně. To, že členové maďarské národnostní menšiny jsou uznávaní, dokládá i to, že se těchto akcí ve velkém počtu účastní i místní Češi – dobrým příkladem je den maďarské kultury, který se konal loni

v listopadu, nebo zahájení lázeňské sezóny v Teplicích, které má ve městě již dlouhou tradici. Těchto akcí se účastní i velvyslanec Maďarska v Praze, což mu zároveň poskytuje výbornou příležitost setkat se s vedením města i kraje. V roce 2013 se pan velvyslanec Tibor Pető se svou chotí a dcerou účastnil slavnostního oběda, na kterém byl přítomen i pan Oldřich Bubeníček, hejtman

Ústeckého kraje s chotí, resp. v nemalém počtu i zástupci maďarské menšiny. O události informovala i televize. Následně došlo na představení maďarské kultury v Teplicích, formou tradičních tanců a hudby na jevišti pod širým nebem. V průběhu festivalu se – k radosti českého publika – nabízely k ochutnávce maďarská jídla a nápoje.

Pan velvyslanec Tibor Pető po svém příjezdu do České republiky již v roce 2013 navštívil Ústecký kraj, kde vedl celodenní jednání s panem Oldřichem Bubeníčkem, hejtmánem Ústeckého kraje, panem Vitem Mandíkem, primátorem města Ústí nad Labem, panem Pavlem Vodsedálkem, předsedou Výboru pro národnostní menšiny Ústeckého kraje a s místními představiteli maďarské menšiny. Celodenní program uzavřela slavnostní večeře na hradě Sřetkov.

Všeobecnou zkušeností maďarské menšiny je, že spolupráce s místními úřady je po celé zemi dobrá, místní orgány dle svých možností podporují Maďary, pomáhají jim a díky bezproblémovému soužití má maďarská menšina v regionu dobré jméno.

Projekt Národního divadla Praha a divadla Vígsínhás Budapešť

Celá Evropa si letos připomíná 100 let od vypuknutí první světové války a Národní divadlo se společně se Slovenským národním divadlem a divadlem Vígsínhás Budapešť připojilo události mimořádného formátu – 30. dubna 2014 uvedlo ve Stavovském divadle ve světové premiéře inscenaci s lapidárním názvem 1914.

Sto let po vypuknutí ničivého konfliktu, který výrazně ovlivnil celé následující století, pro své diváky odvážně míchá nebývale silné ingredience: Klíčový román české literatury Osudy dobrého vojáka Švejka Jaroslava Haška, protiválečný opus Karla Krause Poslední



chvilce lidstva a režijní mistrovství hvězdy současného moderního divadla Roberta Wilsona. Výsledkem je unikátní mezinárodní projekt aspirující na jeden z vrcholů evropské kulturní sezóny, který už nyní, v době příprav, vzbuzuje zájem zahraničních festivalů a produkcí. Na inscenaci 1914 pod Wilsonovým vedením pracovali naši špičkoví herci: Soňa Červená, Pavla Beretová, Tatjana Medvecká, Eva

Salzmannová, Vladimír Javorský, Václav Postránecký a další. Na základě pečlivého castingu Robert Wilson do hereckého týmu přizval také uměleckou šéfkou maďarského divadla Vígsínhás Enikő Eszenyi a člena Slovenského národního divadla Jána Koleníka, jedná se tedy navíc o koprodukční projekt hned několika zemí bývalé rakousko-uherské monarchie. „1914 je moje sedmá inscenace s Robertem Wilsonem. Mám tu nehlubší čest a nejvyšší radost s ním spolupracovat přes pětadvacet let. A přece mne pokaždé nanovo nadchne svou všestranností a nesmlouvavým zaujetím pro svou práci,“ zhodnotila spolupráci se slavným režisérem Soňa Červená.



Jejich patrony jsou věrozvěsti Cyril a Metoděj

Bulharští státní příslušníci žijící na území Ústeckého kraje jsou sdruženi v Kulturně - osvětovém klubu Cyrila a Metoděje, o. s. Pravidelně se jich třikrát do roka schází kolem tří desítek z okrese Ústí nad Labem, Teplice a Děčín. Věková skladba se pohybuje od 24 až do 80 let.

Tomu je podřízen i program. „Za nitky“ tahá předseda klubu Jančo Zg. Janev, který je zároveň výkonným tajemníkem Bulharské kulturně - osvětové organizace v České republice. Do Čech přišel společně s dalšími 56 krajany v roce 1957, pracovali ve stavebnictví, všichni pomáhali stavět Tlakovou plynárnu Úžín. Společně bydleli na Telnici. Svoji soukromou náležitost dali najevo založením společného sdružení, tehdy se sídlem v Chabařovicích. Mnozí se tu, stejně jako pan Janev, oženili, založili rodiny a vychovali děti. Později se začali jednou měsíčně scházet v počtu 100 až 150 lidí v Domě kultury v Ústí nad Labem, kde byla knihovna s bulharskou i českou literaturou, chodili na brigády, pořádali výstavy

a prodávali zemědělské produkty, zelenina od Bulharů byla vyhlášeným artiklem, vždycky čerstvá a měla výbornou chuť. Léty jejich řady prořídly, potomci už se narodili v Čechách, které jsou jejich domovem.

A jakou dnes činnost členové Kulturně - osvětového klubu Cyrila a Metoděje, kteří jsou jejich patrony, provozují? Ujít si nenechají svátky 3. března, kdy je výročí osvobození Bulharska od turecké nadvlády. S tím obvykle spojují vítání jara, v Bulharsku se tato tradice pěstuje od roku 1640 a provází ji červenobílá kombinace drobných suvenýrů z bavlnky, a také takzvaný Babinden (obdobu českého MDŽ), kdy ženy dostávají květiny a připraví společné občerstvení. Velkým svátkem



je 8. květen. Vždycky okolo tohoto termínu se delegace ze severních Čech vypraví do Mikulčic, kde se u sochy Cyrila a Metoděje setkají s krajany z celé Evropy – z rodného Bulharska, Rumunska, Kypru, Ukrajiny, Litvy, Německa apod. Dohromady se jich sejde přes tisíc. Oslava je to velkolepá a účastní se jí představitelé bulharské vlády a velvyslanectví. Vítaná je spolupráce s Jihomoravským krajem, tančí se, zpívá, jde se na prohlídku tamního muzea a staroslovanského sídliště. Na sochu věrozvěstů Cyrila a Metoděje jsou i Bulhaři z Ústeckého kraje náležitě pyšní – vznikla totiž z dobrovolné sbírky, na kterou také přispěli. Další bulharský státní svátek připadá na 6. září, je to Den samostatnosti a také příležitost znovu

se sejít, zrekapitulovat co se podařilo a naplánovat činnost klubu na další období. Kromě pravidelných setkání pořádá Kulturně-osvětový klub Cyrila a Metoděje v Ústeckém kraji společné výlety po Čechách i za hranice, společně byli například v Drážďanech, ale i na zámku v Děčíně. Soužití s českou většinou je podle slov pana Janeva zcela bezproblémové. Doslova říká: „Češi jsou slušní, tolerantní lidé a žije se nám tu s nimi dobře“.

Kontakt:

Jančo Zg. Janev,
člen Výboru pro národnostní
menšiny Zastupitelstva
Ústeckého kraje
tel. 730 661 153, e-mail:
jancojanev@gmail.com



Драги сънароднички и сънародници ,
читатели на седмичник „Метропол“.
Предоставена ми е мила възможност
от шефредакторката на седмичника
Г-жа Рихтерова да напиша няколко
реда във връзка с издаването на
кратка характеристика за българския
клуб и дейността на членовете му .в
рамките на малцинствата „ в Устецкия
край .
Български културно-просветен клуб
-сдр.“Кирил и Методий” в Усти н/Л
и регионалната му дейност има
дълбока традиция . Той съществува
от много години и основателите му

са имали на предвид преди всичко
запазване на традициите които нашите
сънародници донесли със себе си от
родния си край и България .
Историята на сдруженията и клубовете
започва от тяхното присъствие във
Устецкия край за годините от 1954
г. до днешно време, за което има
достатъчна документация .
И преди тази дата присъствието на
българите в тази част на Ческата
Република -Устецкия край е явна
но ще се помъчим по късно да
потвърдиме това .
Искал бих да припомним че много наши

сънародници като членове и членове
на ръководството са имали на предвид
идентичността и запазване на нрави и
традиции.
Да благодаря на Органите в Устецкия
край в който сме застъпени и за
оказаната помощ която до сега ни
бе предоставена и приятелските
отношение към нас всички - където
намерихме втора родина в живота с .
Янчо Янев
- Председател.
Член на Комитета
за Малцинствата в
Устецкия край ЧР.





Děti mají jiné představy o uplatnění než rodiče



S příslušníky vietnamské komunity se můžeme setkat každý den nejspíše v tržnici, ale i v kamenných obchodech. Zatím méně v ostatních profesích.

První Vietnamci přijeli do Česka za prací už v 90. letech minulého století. Patřil k nim i pan Tan NGUYEN. Nejprve pracoval v Pozemních stavbách Praha, potom přesídlil do Chemopharmy v Ústí nad Labem. Později začal

podnikat v obchodě. Prodával oblečení, provozoval restauraci. Dobře ví, v čem jeho krajané potřebují nejvíce poradit a pomoci, v čem jim být oporou. Odhaduje, že v Ústeckém kraji dnes žije a podniká kolem 4 000 příslušníků vietnamské komunity, v samotném Ústí nad Labem něco kolem jednoho tisíce a z toho má necelá stovka české občanství. Podnikání, především v obchodě a v gastronomii, jim zabere hodně času, a tak bývá složité

pořádat kurzy, kde by se seznámili s naší legislativou a dalšími předpisy, nutnými pro jejich práci. V tom jim pomáhá Česká obchodní inspekce a další orgány tak, aby se nedostali do křížku se zákonem. Skvělým pomocníkem je i pan Jan Kubíček, poradce pro integraci.

Dnes vyrůstá v České republice druhá generace Vietnamců. Děti se celkem snadno začlenily do vzdělávacího procesu, mluví dobře česky a s našimi školáky si prakticky v ničem nezadají. Sportují, chodí do různých kroužků základních uměleckých škol, mají dobré studijní výsledky. Pana Tan Nguyena ale trápí, že už nemluví vietnamsky. Proto otevřel školu, kde se snaží tento handicap dohnat. O svém uplatnění mají zcela jiné představy, než jejich rodiče.

Nechtější podnikat, stát od rána do večera v obchodě. Po absolvování středních i vysokých škol hledají práci především v Praze, ale získat ji není vůbec snadné. Přesto do Vietnamu nechtějí. Česká republika se stala jejich druhým domovem.

A čím se vietnamská komunita baví? Pro společné setkávání mají pevné termíny. Na začátku nového školního roku slaví Den dětí, scházejí se na Nový rok, při příležitosti svátku žen, 30. dubna slaví Den svobody Vietnamu a 10. října svobodu Hanoje. Kromě toho pořádají sportovní turnaje ve fotbale, či v tenise. Většina z nich je umělecky, především hudebně nadaná, a tak není divu, že veliký ohlas vzbudila soutěž „Hledáme SuperStar“, jak to dokumentují fotografie.



Kontakt: Tan NGUYEN,
člen Výboru pro národnostní menšiny
Zastupitelstva Ústeckého kraje
Tel. 777 125 270
e-mail: nguyentan@seznam.cz





600 let Židovské obce v Teplicích

Židovská minorita v Ústeckém kraji letos žije oslavami 600. výročí založení Židovské obce v Teplicích. Celkem dnes čítá 123 členů z Teplicka, Mostecká, Chomotvska a Lounska.



Její činnost je, přes nevelký počet členů, bohatá a pestrá. Kromě přípravy řady pravidelných i jednorázových akcí, se Židé starají o tři kulturní památky, tři kulturně-vzdělávací centra a 19 hřbitovů s 3 500 náhrobky v severních Čechách. Pod správu Židovské obce Teplice patří hřbitovy: Teplice, Sobědruhy (kulturní památka), Bílina, Most, Chomutov (Údlice, Bílenec, Široké Třebčice, Maštov, Měcholupy, Nezabydlíce-Hořenec), Postoloprty, Louny (kulturní památka), Podbořany-Letov, Hřivčice. Můžeme být spokojeni se stavem našich hřbitovů v Teplicích, Mostě, Souši, Lounech, Žatci, Drahoněch u Lubence, Chomutově a Postoloprtech. Intenzivně se pracuje na hřbitovech v Hřiv-

čicích, Sobědruhách, Bílině a Dubčanech.

V duchovní oblasti jsou stěžejní čtyři okruhy: Náboženství, vzdělávání, péče o seniory a péče o kulturní dědictví. Židé patřili až do 2. světové války k uznávaným osobnostem v byznysu i kulturním a společenském životě lázeňských Teplic a po Praze byli druhou nejpočetnější skupinou. Velmi činnorodí jsou v sociální práci,



kde suplují stát – poskytují poradenství svým členům, provozují Nadační fond obětem holocaustu, chodí na návštěvy do škol, kde se zaměřují zejména na utrpení svého národa v období před a v průběhu 2. světové války, spolupracují s židovskými obcemi v ČR i v zahraničí, partnery mají například na Slovensku, ve Velké Británii i v USA.

Oslavy 600 let založení Židovské obce se konají v průběhu celého roku, na ty, které se ještě chystají, upozorňujeme v pozvánce. Pro židovskou minoritu a vlastně pro všechny lidi dobré vůle je alarmující, že antisemitské nálady znovu ožívají. Tak dejme společně najevo, že podobné jevy jsou nám cizí a do civilizovaného světa nepatří.

Na červen 2014 jsme připravili:

• **Út 17. až Pá 20. 6.** Dny otevřených dveří od 12 do 15 hodin s prohlídkou modlitebny ŽO Teplice. (17. – 19. 6. jsou možné konzultace s Ing. arch. PhDr. Lenkou Burgerovou, Ph.D.)

• **Čt 19. 6.** Muzeum Teplice – Rokokový sál teplického zámku. Začátek v 16 hodin. Slavnostní uvítání hostů oslav 600 let Židů v Teplicích. Žádáme členy Obce a sympatizanty, aby se uvítání zúčastnili v co největším počtu.

• **Čt 19. 6.** Vernisáž výstavy: Židé v Teplicích ve výstavních místnostech teplického zámku od 17 hodin

• **Čt 19. 6.** Koncert Severočeské filharmonie v Domě kultury Teplice, začátek v 19:00 hod. Vstupné 200 Kč

• **Pá 20. 6.** Mincha - odpolední bohoslužba KABALAT ŠABAT, zapálení šabatových světel s chazanem Danny Vaňkem. Začátek ve 20:30 hod. v modlitebně obce. Cena za šábesovou večeři činí 100 Kč.

• **So 21. 6.** Šachrit - ranní bohoslužba s chazanem Danny Vaňkem. Čtení z Tory paraša: Korach od 10 hodin v modlitebně ŽO Teplice.

• **Po 23. 6.** Odhalení pamětní desky lounským Židům. Začátek v 10 hodin u synagogy v Lounech.

• **Út 24. 6.** Učíte se Toře na téma: Mesilat Ješarim II. O etice s melamedem Tomášem Pulcem. Začátek v 17:30 hodin ve společenském klubu ŽO Teplice.

• **St 25. 6.** Přednáška PhDr. B. Chleborádové - Ztracené naděje. „Otevření Galerie moderního Umění v Teplicích v roce 1934 a židovští výtvarníci“. Společenský sál teplického zámku v 17 hodin.

• **Ne 29. 6.** Cesty za poznáním s Vítkem a Šárkou. Pojedeme se tentokrát podívat na Židovský hřbitov a zámek se zámeckou zahradou do Libochovic. Čas odjezdu bude (přihlášeným zájemcům) upřesněn dodatečně.

Oldřich Látal, člen Výboru pro národnostní menšiny Zastupitelstva Ústeckého kraje, předseda představenstva Židovské obce Teplice, tel. 724 356 366, e-mail: olda.latal@volny.cz
Michael Lichtenstein, předseda dozorcí rady Nadačního fondu obětem holocaustu tel. 602 464 268, e-mail: info@fondholocaust.cz • www.kehila-teplice.cz



Hebrejsky - Židovská obec Teplice si letos připomene 600 let příchodu Židů do Teplic.
 Židovská obec přeje výboru pro národnostní menšiny hodně štěstí a pracovních úspěchů. Šalom

קִיְלַפְטַל מִיְדוּהִי וְעִיגָה זָמַן מִיּוֹם 600 רִיכּוּזַת קִיְלַפְטַל לַשׁ יִדּוּהִיָּה הַלִּיָּהָקָה תֵּאוּזָה הַגִּשָּׁב
 בִּימְיוֹאֵל מִיְטוּעִימַל הַדַּעוּוֹה תְּדוּבַעַב הַבֵּר הַחֲלָצָהּוּ בּוֹט לִזְמַן תִּלְחָאֵם יִדּוּהִיָּה הַלִּיָּהָקָה

הַלִּיָּהָקָה שְׂאָר – לִטַל הַדְּלוּא. מוֹלֵשׁ



Čím žijí a s čím se potýkají Romové

Činnost romské menšiny v Ústeckém kraji přiblížil magazínu Karel Karika, který redakci odpověděl na následující otázky.

• **Můžete nám v krátkosti přestavit cíle romské menšiny pro letošní rok?**

Pro letošní rok je cílem legislativní ukotvení stěžejního materiálu - Strategie romské integrace do roku 2020 - respektive schválení vládou České republiky. Rada vlády pro záležitosti romské menšiny byla ustanovena a cílem je její řádné a efektivní fungování, včetně výborů. Cílem je také snížení napětí ve společnosti a zlepšení vzájemného soužití mezi romskou menšinou a majoritní částí populace.

• **Jaké akce se letos uskutečnily a co plánujete na druhé pololetí?**

V první řadě se uskutečnil pietní akt u památníku v Letech u Písku na místě bývalého sběrného tábora, a to za přítomnosti romských osobností, zahraničních hostů a tuzemských politiků, včetně ministra pro lidská práva a rovné příležitosti a legislativu Jiřího Dienstbiera a předsedy vlády ČR Bohuslava Sobotky. Ministr Dienstbier navíc organizoval celostátní setkání romských aktivistů, kde představil své priority a vyslechl názory zástupců Romů. V Muzeu romské kultury v Brně se konalo tradiční pásmo přednášek, kurzů, kulturních akcí, projekcí a výstav v souvislosti s Mezinárodním dnem Romů, či Týdnem romské kultury v Brně. Překvapením je 1. romský muzikál z produkce JUDr. Ščuky a hudebníka Lavičky, který trhá rekordy v počtu návštěvníků. V Praze je putovní výstava o romském holocaustu, která představuje Romy a jejich utrpení za 2. světové války na území Protektorátu Čechy a Morava. V letoš-



ním roce nás ještě čeká Mezinárodní festival KHAMORO. Celostátně běží projekt THEORIE PŘÍZPŮSOBIVOSTI, který i v druhé polovině roku bude formou diskuzí s občany bourat předsudky a stereotypy tím, že ukáže skutečnost jak je. Velice úspěšný mezi studenty a širokou veřejností byl tento projekt nedávno v Děčíně, za účasti zástupců místní samosprávy, Agentury pro sociální začleňování a romského aktivisty, nezávislého novináře a vedoucího děčinské pobočky Poradny pro občanství, občanská a lidská práva Drahomíra Radka Horvátha.

• **Jaké jsou struktury romské národnostní menšiny a jak pracují?**

Tradiční historicko-kulturní rodinné vazby a z nich pramenící úcta a respekt ke starším v komunitě, kteří automaticky přebírají v důsledku zkušeností vůdčí roli a domněnku, že jsou jediní schopní reprezentovat a zastupovat Romy, narážejí na emancipované a progresivní nové tváře, které v době internetu a sociálních sítí nedbají na mandát, ale prezentují svůj názor a myšlenky. Právě tito mla-

dí blogeři a internetoví diskutéři mají značnou podporu i zevnitř romské komunity. Tím poněkud nabourávají zažitá a v dnešní době mnohdy bezpohybná a bezzubá názory a kroky starších rádoby zástupců, ale bez mandátu.

• **S kterými největšími problémy se potýkáte a jakými nástroji je řešíte?**

Jsou to problematika nezaměstnanosti, kriminalita, nevhodné a předražené bydlení a všudypřítomná diskriminace a nerovné zacházení. Řešením je spolupráce s nevládními neziskovými organizacemi, které se specializují na aktivizaci romských komunit, realizují projekty v rámci OPLZZ a mají značné zkušenosti v boji s diskriminací, a to efektivními nástroji, jako je strategické vedení soudních sporů (tzv. strategická litigace) za použití například metody situačního testování. Velké naděje

vkládáme do právě vznikajícího zákona o sociálním bydlení. Také pochody neonacistů, vzestup extremistických hnutí a trestné činy z nenávisti jsou velkým problémem dneška, který nemá jednoduché řešení. Větší participace Romů na řešení věcí veřejných a zejména těch, které jich přímo týkají, je řešení do budoucna. Paritní zastoupení v rozhodujících orgánech, výborech, komisích.

• **Může ČR učinit více pro zdárný proces integrace Romů do společnosti?**

Stát podle mého romskou integraci podporuje a klade na ni důraz. Osobně bych do budoucna uvítal markantní intervenci krajů a obcí v této věci. Jednání místních samospráv v souladu s Konceptem romské integrace, Strategií boje proti sociálnímu vyloučení a vznikající Strategií romské integrace, při sledování cílů a za použití opatření obsažených v těchto materiálech.

Kontakt: Karel Karika,
člen Výboru pro národnostní menšiny
Zastupitelstva Ústeckého kraje
tel. 603 443 852
e-mail: karika@karika.cz



Počet členů ubývá, ale žijeme



Z původní většiny německého obyvatelstva v průmyslovém pohraničí zůstala po odsunu v letech 1945 a 1946 německá národnostní menšina. Zůstali tu nepostradatelní pracovníci v různých odvětvích, zejména ale rodiny smíšených manželství. V poválečném období se do pohraničí přestěhovaly české a také slovenské rodiny.

K žádnému střetu kultur v podstatě nedošlo a již počátkem padesátých let došlo k organizovanému začlenění jednotlivých národnostních menšin nejdříve v rámci ROH, později do Národní fronty, která ze svého rozpočtu zabezpečovala jejich skromné financování. Do tohoto období spadá i dobrovolné zapojení německé menšiny v roce 1953 do společenského života. V roce 1969 vzniklo Kulturní sdružení občanů německé

národnosti, neboli Kulturverband der Bürger deutscher Nationalität der ČR, které existuje dodnes, tedy už 45 let.

Kromě členských schůzí se pořádaly různé kulturní akce základních organizací v rámci Národní fronty na celém území Československa. Po roce 1989 došlo k novému uspořádání menšiny německé národnosti na základě rozhodnutí a organizačních záměrů podle nových platných norem. Kromě dodnes existujícího Kulturního sdružení vznikla nová struktura tzv. Landesversammlung der deutschen Minderheit in der ČR, financovaná též ze zahraničí, dále Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Počet organizovaných občanů německé národnosti v ČR v obou hlavních institucích byl kolem 6 000. Financování činnosti těchto uskupení není jednotné, záleží na přístupu územních orgánů státní správy a samosprávy.

V poslední době vznikají tendence ke koordinovanému postupu a spolupráci mezi jednotlivými organizacemi německé menšiny v ČR podle rámcové úmluvy na ochranu národnostních menšin, která je zakotvena v základních dokumentech vlády ČR z roku 2001 v zákoně č. 273/2001/Sb. o právech příslušníků národnostních menšin. Demografické údaje signalizují stárnutí počtu obyvatel německé národnosti se svými souvislými důsledky. Největší počet občanů německé národnosti se v současné době nachází v Karlovarském, Ústeckém a Libereckém kraji. Činnost základních organizací německé menšiny je závislá na konkrétních, ale také na věkových možnostech a na vlastní aktivitě a iniciativě členů. Měsíční setkávání členů výborů základních organizací řeší aktuální potřeby členské základny a zajišťuje společné akce, jako například tematické zájezdy v rámci euroregionů, účast na přednáškách různých institucí v německém jazyce, setkání členů při příležitosti svátku matek nebo v předvánočním období.



Kontakt:

Hanuš Adamec, člen Výboru pro národnostní menšiny
Zastupitelstva Ústeckého kraje
tel. 728 147 089, e-mail: hansi.adamec@seznam.cz

Ochutnejte národní jídla podle

Romské národní jídlo - GOJA

Suroviny: • brambory - nakrouhat • česnek - nakrouhat • sůl • cibule - nakrájet nadrobno • majoránka • celerová nat' • vejce • hladká mouka • uzené maso nebo škvarky – umeleme • sádlo na pečení.



Postup: Vše smíchat, naplnit do vepřových střev. Na koncích uvážeme nití, dáme do osolené vody vařit, cca půl hodiny. Pekáč vymažeme sádlem, goja dáme na pekáč a propícháme je silnější jehlou, aby nepoprasnaly. Dáme do vyhřáté trouby, po obou stranách opečeme do zlatova. Příloha: chléb s okurkou.

Maďarský Pörkölt

Suroviny: • 500 g vepřového masa • sádlo • 2 cibule • 2-3 rajčata • 1 čerstvou papriku • mletou papriku • sůl • kmín • česnek.



Postup: Maso nakrájame na kostičky, na sádle osmahneme obě nakrájené cibule, na nich zprudka opečeme kousky masa, zaprášime mletou paprikou (aby nezhořkla, je dobré na chvíľku odstranit hrniec z ohně). Směs podlijeme vodou a dusíme, přidáme nakrájená, oloupaná rajčata a papriku, dokořeníme kmínem, solí a česnekem. Pravidelně podlévame a dusíme do změknutí. V Maďarsku bývají nejčastější přílohou gulaska-noky.

Slovensko: Správné bryndzové halušky

Suroviny: Pripravujú sa zo zemiakov, múky, soli, bryndze a slaniny. Častým doplnkom bryndzových halušiek je pohár kyslého mlieka, alebo žinčice, ktorými halušky zapijame. Neuškodí ani pohárik slivovice alebo borovičky. Základ tvoria postrúhané surové zemiaky zmiešané s (polohrubou) múkou a soľou. Takto pripravené cesto sa následne vo forme halušiek, teda malých kúskov, uvarí vo vode. Uvarené halušky sa zmiešajú s bryndzou, polejú sa 3-5 lyžicami vody (len ak sú príliš husté – suché), v ktorej sa varili halušky a dochutia opraženou slaninou.

Postup: A teraz opravy obľúbených omylov: Všetelijaké experimenty a vylepšovania sú vždy na škodu veci. Používame kvalitné zemiaky, lepšie sú z jesennej úrody. Jarné sú príliš vodnaté. Halušky robíme zásadne len zo zemiakov, nie zo zemiakov v prášku! Ani do nich žiadne „halušky v prášku“ nepridávame! Zásadne nedávame do halušiek vajčko. Bačovia na salaši vajčeka nemali a ak áno, tak si z nich radšej urobili praženicu. Skutočným haluškárom vôbec nevadí, keď cesto trochu stmavne. Právě haluš-



ky sú sivo – biele (viď obrázok). Bryndzu ničím neriedime a ani do halušiek nepridávame smotanu a podobné prísady. Najmä nie studené z chladničky! Uvarené halušky (to sú tie, čo vyplávajú na hladinu neustále vriacej vody) zmiešame s bryndzou. Pomer závisí na chuti aj peňaženke, dnes je bryndza luxusná potravina. Malo by byť tak 3/4 halušiek a 1/4

bryndze. Takto zmiešané dáme na tanier a polejeme uškvarenou kvalitnou slaninkou, pokrújanou na malé kúsky. V domácnosti sa to robí často tak, že slaninka sa dá na stôl a každý si halušky (podľa chuti) poleje sám. Nieкто má rád masťnejšie, nieкто drží diétu. My si doma dávame na hotovú porciu halušiek štipku posekanej, zelenej pažitky.

Šoulet po židovsku

Šoulet s hrachem je v celku běžně připravován. Klasický židovský recept však preferuje fazole, i když připouští i další luštěniny jako čočku, ale snad i s cizrnu a sóju.

Postup přípravy: 1 kg fazolí přes noc namočíme do vody, stejně naložíme a s 0,5 kg velkých krup. Druhý den vezmeme buď půl husy, nebo 4 husí stehna. Husí maso nakrájíme na velké kostky, pokud použijeme stehna, necháme je vcelku. Maso vložíme na husí sádlo nebo olej a krátce obděláme. Pak přidáme 5 velkých drobně nakrájených cibulí, až zruřoví. Utřeme nejméně 3 hlavičky česneku a přidáme k masu a cibuli. Osolíme a přidáme koření: Lžičku pepře a zázvoru a krátce osmahneme, aby se koření rozvonělo. Přidáme 1 lžíci pálivé a 1 lžíci sladké papriky, vzápětí zalijeme vývarem a podusíme v troubě. Mezitím vaříme



fazole a kroupy v téže vodě, ve které se máčely, a to spolu s několika hovězími kostmi, z nichž jedna musí být morková. Podušené husí maso vyjmeme z trouby a vložíme do směsi fazolí a krup. Podle potřeby přidáme vařící vodu nebo vývar, osolíme a přikryté vaříme na velmi mírném plameni do měkka, popřípadě můžeme vložit zakrytý pekáč či hrnec s dostatečným množstvím vody do mírně zahřáté trouby. Fazole můžeme nahradit hrachem nebo čočkou, kroupy zase rýží. Poznámka: Použijeme-li pouze bílé fazole, nemusíme je máčet tak dlouho, aby se nerozvařily.

receptů zahraničních kuchyní

Pravý ruský boršč

Suroviny: • 30 dkg hovězího masa • 30 dkg vepřového masa • 20 dkg kuřecího masa • klobása • 5 kuliček nového koření • 2 bobkové listy • jedna celá červená řepa • 10 kuliček celého pepře • 5 hřebíčků • 2 polévkové kosti • cibule • česnek • sekaný kopr • brambory • hlávkové zelí • kořenová zelenina • kysaná smetana • rajčatový protlak



Postup: Hovězí, vepřové a kuřecí maso a polévkové kosti dáme do hrnce, přidáme bobkový list, hřebíček, celý pepř a nové koření. Zalijeme vodou a vaříme, až je maso měkké. Omyjeme opatrně červenou řepu, aby se nenarušila slupka, a uvaříme do měkka. Na másle osmažíme cibuli, přidáme nastrouhanou kořenovou zeleninu, zalijeme vývarem z uvařeného masa, přidáme nakráje-

né brambory a hlávkové zelí. Až je zelenina skoro hotová, přidáme nastrouhanou červenou řepu, rajský protlak, nakrájené uvařené maso, prolisovaný nebo nastrouhaný česnek a ostřejší klobásu. Osolíme, osladíme a okyselíme podle své chuti. Necháme ještě chvilku provařit.

Na talíři ozdobíme kysanou smetanou a sekaným koprem. Můžeme použít i kopr zavařený.

Německo: Mohnmuschel

od Elisabeth Bschoch, roz. Sterlike, Trmice/Zwiesel

Základní suroviny: • 1 kg mouky • ½ kg máku • 15 dkg cukru • 15 dkg margarínu • 2 sáčky vanilkového cukru • 2 balíčky (à 43 g) droždí • 1 vydatná špetka soli • 1 vejce • asi ¼ litru mléka • nastrouhaná kůra z 1 citronu (bez postříku) • trochu skořice pro ochucení.

Příprava: Nejprve vymícháme řídký kvásek z třetiny mouky, droždí, vlažného mléka a lžice cukru. Když nakyne, pevně uhněteme se všemi přísadami měkké těsto jako na buchty a necháme kynout. Mezitím nameleme v mlýnku nebo v mixéru do sucha mák, potom pravidelně přiléváme mléko, až mák zbělá. V mlýnku namletý mák přelijeme vařícím mlékem. Ochutíme cukrem, skořicí a citronovou kůrou.

Potom hned začneme pracovat: 1. Lžící vykrojíme kousky



těsta. 2. Vytvarujeme do kuliček, necháme trochu zkynout. 3. Válečkem rozválíme těsto na oválné kousky, na které klademe náplň. 4. Těsto přeložíme do tvaru mušle a okraje pevně stlačíme a osadíme na plech. 5. Necháme asi půl hodiny kynout. 6. Mezitím dvakrát potřeme roztlučеныmi vejci. 7. Necháme asi půl hodiny kynout. 8. Mezitím dvakrát potřeme roztlučеныm bílkem.

Zahřejeme troubu na 180°. Makové mušle třikrát až čtyřikrát propíchneme vidličkou, vložíme do trouby a pečeme do hněda.

Bulharsko: Gjuveč po selsku

Suroviny: • brambory • rajčata • zelenou papriku • širokolistou petržel • lilek, celer nebo pasterňák • saturejka • česnek • cibule • několik lístků čerstvé máty • libeček • slunečnicový olej • červená mletá paprika • nové koření • kečup • sůl • kuřecí křídla. Množství surovin vychází z počtu osob, které chceme nasytit.

Postup: Papriku, na plátky nakrájené brambory, rajčata, cibuli, jen trochu celeru, petrželku nakrájíme, česnek nekrájjet, přidáme nové koření, špetku soli, vše zamícháme v pekáči, pokud jsou rajčata kyselá, přidáme kečup a olej. Předem oloupaný lilek nakrájíme na malé kostičky a zbavíme vody. Všechny ingredience včetně další zele-



niny v pekáči zamícháme. Potom přidáme předem osmažená kuřecí křídla a podlijeme vlažnou vodou do úrovně masa (zelenina pustí vodu). Pekáč vložíme do předem rozehřáté trouby a pečeme, dokud nezměknu brambory. Po dobu pečení se jídlo nemíchá a musí zůstat ponořené v připravené omáčce.

Doporučení: se saturejkou, mátou i ostatními zeleninovými přísadami opatrně. Nové koření 2-4 zrnka. Pálivá paprika se přidává dle potřeby.

Vietnam: Závitky z vepřového masa

Suroviny: • 1/2 kg vepřového masa mletého nahrubo • 2 vejce • 1 kedluben nakrájený na nudličky • 2 cibule nakrájené nahrubo • 15 dkg rýžových skleněných nudlí, nejprve namočíme do horké vody a asi po 10 minutách scedíme a pokrájíme • 2 dkg houby černé ucho, namočíme do vařící vody na 15 minut a pokrájíme na nudličky • sůl • pepř • glutavit nebo vegeta.



Postup: všechny uvedené suroviny zamícháme a zabalíme do rýžových plátek (musí se napřed namočit ve vodě a hned vyndat, aby se nepotrhaly). Potom smažíme do zlatova. Závitky jsou výborné se zeleninovým salátem.



Náplň činnosti sdružení Kovčeg-Archa

Moji čeští přátelé se mě často ptají, zda v Ústeckém kraji žije hodně Rusů, co zde dělají, proč odjeli z Ruska a tak podobně. Nevím, kolik Rusů žije v Ústeckém kraji, ale určitě méně než 1000 lidí, tzn. přibližně 0,1% z celé populace. Skoro všichni pracují a platí daně v České republice. Pouze pár důchodců dostává penzi od české vlády, která byla určena před lety, kdy platila penzijní dohoda mezi Ruskem a Českou republikou. Ostatní převádí penzijní peníze z Ruské federace do českých bank, navíc jim pomáhají děti a vnukové.

Dostávají-li Rusové dotace od české vlády? Nevím to přesně, ale je možné, že tak 2-3 lidé. Ale přesně vím jiné, že všichni Rusové, kteří přijeli do České republiky, investovali peníze do české ekonomiky: Otevřeli firmy, koupili byty, auta atd. Mimo jiné, když si Rusové vydělávají peníze v České republice, nikdy je nevyváží do Ruska, ale utrácejí peníze zde. Rusové vidí svojí budoucnost v krásné zemi, kde lidé mají „slovanskou duši a západní mentalitu“, a také se chtějí integrovat do české společnosti. Co je pro to potřeba? Samozřejmě naučit se český jazyk, znát české zákony, a také místní tradice, pravidla a mnohé jiné. Samostatně toto udělat je velice složité. Tehdy, v roce 2008, Anatoly Orlov z Ruska, Elena Daševská z Kyrgyzu a Lina Koubková z České republiky (rozená v Azerbajdžanu), měli nápad založit Občanské sdružení Kovčeg-Archa. Hlavním cílem této nepolitické organizace bylo pomoci ruským mluvčím lidem v České republice naučit se žít dle českých zákonů, poznat kulturu národů, tradice a mnohé jiné, z čeho se skládá život obyčejného Čecha. Abychom se nedopustili chyb, obrátili jsme se na různé české organizace s prosbou o pomoc provést semináře na témata, která zajímala naše rodáky. Nikdo nás neodmítl. Uskutečnilo se více než deset seminářů, na kterých vystoupili a odpovídali na otázky specialisté z cizinecké policie, administrace města Teplic, finančního úřadu, penzijního fondu, pojišťovací agentury, právní firmy aj. Představitelé neposlala pouze exekutorská firma, ale zaslala nám písemné odpovědi na naše



otázky. Obdržená informace byla natolik zajímavá a prospěšná, že jsme ji opublikovali v ruských pišících novinách v Praze.

Naše občanské sdružení, také oslavuje 8. března Mezinárodní den žen, který se uskutečňuje v dámském klubu. Dále 9. květen – Den ukončení Druhé světové války v Evropě. Při osvobození Československa zemřelo více než 140 000 sovětských vojáků a celá česká země je plná hrobů. Každý rok tento den se v centru Teplic u památníku schází mnohem více lidí různých národností, včetně Čechů. Chtěli bychom, aby čeští školáci a studenti více věděli o Ruské federaci, o ruské kultuře, a o tom, jak žijí jejich vrstevníci. Proto byla v gymnáziích měst Duchcov a Litvínov a na univerzitě J. E. Purkyně výstava fotografií s výhledy Sankt-Petěrburga a Leningradské oblasti. V duchcovském gymnáziu se uskutečnily otevřené hodiny ruské literatury, dramatizované Dny ruského jazyka a na návštěvu k studentům přijeli ruští kosmonauti Sergej Zaljotin a Sergej Trešev.

V době oslav 200 let od bitvy u Chlumce se Kovčeg-Archa ve

spolupráci s Ruským centrem nauky a kultury v Praze se zúčastnilo projektů: Výstavy „200 let od bitvy“ v muzeu města Ústí nad Labem, kde své exponáty zapůjčilo Borodinské muzeum z Moskvy, Ruského kulturního týdnů, kde své umění předvedla baletní skupina, operní zpěváci, zněla soudobá hudba a mnohé jiné, Mezinárodního česko-ruského semináře „Bitva u Chlumce – pohled z české a ruské strany“.

Vzhledem k tomu, že v českých školách a gymnáziích trvá akutní nedostatek nových učebnic ruštiny jako cizího jazyka, které by braly v úvahu českou mentalitu, zvláštnosti českého jazyka a specifika českého vzdělávacího systému, jsme shromáždili skupinu českých učitelů Rusistů (Martha Vágnerová - univerzita v Českých Budějovicích a Miroslava Kožushková - Univerzita Karlova) pod vedením lektora z Petrohradu, docenta Gercenovy Ruské státní pedagogické univerzity, Ph.D. Natálie Orlové, která nyní pracuje jako vedoucí anglického oddělení na Univerzitě v Ústí nad Labem, aby napsala chybějící učebnice. Pro vydání této sady učebnic, určené pro studenty gymnázií, byla podepsána smlouva s jedním z největších evropských nakladatelství „Klett“, které se specializu-

je na vydávání vědecké literatury v cizích jazycích a má pobočku v České republice.

Příprava první části učebnice «Класс!», trvala 20 měsíců. Vyšla z tisku v červnu 2010 a ihned se stala hlavní učebnicí pro studium ruského jazyka v českých středních školách. Druhá část učebnice vznikala 14 měsíců, a byla představena učitelům - rusistům na začátku června 2011. Třetí a závěrečná část byla zveřejněna v červnu 2012. Na vytvoření vzdělávacího komplexu «Класс!», pracoval tým více než 4,5 roku ve svém volném čase, po splnění svých pracovních povinností. V současné době probíhají práce na materiálech pro on-line podporu ruské učebnice. Koncept učebnic byl tak úspěšný, že se již upravuje na Slovensku, a odborníci z vydavatelství doporučují použití stylu a techniky při psaní učebnice a tvorbu obdobných vzdělávacích systémů v Polsku, Slovinsku, Srbsku a Rumunsku.

Majíce dobré vztahy s Vládou Sankt-Petěrburgu, „Kovčeg-Archa“ každoročně posílá 5-6 českých školáků s doprovázejícím učitelem do tohoto ruského města na dvoutýdenní kurs ruského jazyka. Česká strana platí pouze letenky, další útraty (transfer, vzdělání, ubytování v hotelu, stravu 3x denně, exkurze, návštěvu divadel a muzeí) platí Vláda Sankt-Petěrburgu. V tomto roce v České republice bude probíhat závěrečné finální kolo konkursu „Puškinský památník“ a deset školáků, kteří předvedou to nejlepší, budou moci navštívit na jeden týden Sankt-Petěrburg.

Členové Občanského sdružení Kovčeg-Archa si myslí, že Češi a Rusové mají mnoho společného a mnohé spojuje naše národy. Proto je velice důležité ukázat to hezké.



Kontakt: Anatoly Orlov, předseda
Občanského sdružení Kovčeg-Archa
e-mail: aorlov@seznam.cz

Komise v Mostě pomáhá romským rodinám

Poradním orgánem Rady města Mostu je devítičlenná Komise národnostních menšin - K NM. Zasedání komise je zpravidla 1x za měsíc a pravidelně se jej zúčastňují i odborníci a stálí hosté národnostních menšin - Maďaři, Bulhaři, Vietnamci a Židovská obec.

Komise se seznamuje prostřednictvím hostů s činností národnostních menšin a jimi realizovaných a připravovaných akcí, s vyhlášenými projekty KÚ Ústeckého kraje a RV ČR podporující integraci národnostních menšin. Komise sleduje aktuální činnost organizací v rámci sociálního začleňování, IPRM (integrováný plán rozvoje města), LP (lokální partnerství), IOP (integrační operační programy), sleduje 5. skupinu KP (komunitního plánu) v rámci LP, po ukončení činnosti Agentury pro sociální začleňování a prezentace na významných akcích města Mostu „Květen pro veřejnost“ a „Říjen pro neziskovky“. Komise zajišťuje každoroční tradiční setkání národnostních menšin v Mostě. Doporučuje Radě města Mostu schválit poskytnutí finančních darů národnostním menšinám na podporu kulturních tradic, jejich aktivit a činnosti. V roce 2014 město Most podpoři-



lo aktivity národnostních menšin 80 000 Kč. Velkou pozornost komise věnuje i organizacím pracujícím ve vyloučených lokalitách, Domu Romské kultury o. p. s, NZDM (nizkoprahovému zařízení, které poskytuje sociální služby pro cílovou skupinu 15+) a Klubu národnostních menšin v Mostě, jehož provoz je financován městem Most.

Činnost v Klubu národnostních menšin v Mostě bych vám ráda více přiblížila:

Dopoledne denně od pondělí do pátku probíhá Předškolní klub –

aktivity s předškolními dětmi ve věku 5–6 let ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí a jejich příprava na školu. U dětí se podporují poznávací, sociální, rozumové, citové, estetické, řečové a tělesné předpoklady pro úspěšný start do školy. Současně se připravují na tuto důležitou etapu dítěte i jeho rodiče v Klubu rodičů – zaměřeného na aktivity s rodiči a předškolními dětmi, do kterého mohou s rodiči docházet i děti mladší od 3 do 4 let. Cílem je, přesvědčit rodiny, že je pro ně užitečné navštěvovat s dětmi předškolní zařízení a naučit se pracovat s dítětem, naučit jej dodržovat určitý režim. Rodině prospívá učit se řešit hospodaření rodiny a získat ev. včas pomoc při řešení obtížných životních situací, nebýt na problém sám, nebo si vyměnit zkušenosti a pobavit se o zajímavých věcech. V tomto směru je vedena současně i kontaktní práce a poradenství, zaměřená na pomoc rodičům dětí navštěvujících klub nacházejících se v nepříznivé sociální situaci, nebo žijících v sociálně vyloučených lokalitách.

Odpoledne funguje v pracovní dny denně Klub pro děti od

7 – do 15 let a jejich rodiče. Je zaměřen nejen na volnočasové ale i na vzdělávací aktivity, pomoc dětem s domácími úkoly, doučování, seznámení se s výpočetní technikou v PC učebně, rukodělné a výtvarné práce v malírně. Klub národnostních menšin se významně zviditelňuje ve výtvarných a sportovních soutěžích a nově, s novým týmem, se připravuje i na taneční vystoupení. V klubu se zažily a opakují se společné aktivity rodičů a dětí jako jsou: Karneval, velikonoční besídka, Den dětí, slavnostní zahájení školního roku, Halloween - škraboškový bál, Mikulášská besídka, vánoční besídka, výroba dekorativních předmětů, barevné dny, pyžamové párty, drakiáda, prázdninové aktivity, výlety, bowling.

Věra Rybáková,

koordinátor pro národnostní menšiny, Odbor sociálních věcí statutárního města Most

Kontakt: tel. 476 448 498,
e-mail: vera.rybakova@mesto-most.cz
web města:
<http://www.mesto-most.cz>



Zkušenosti odjinud:

Držitel Thálie uzavřel festival Ruské jaro

BRNO - Koncert držitele české ceny Thálie v oboru operní zpěv (2005), národního umělce Ruské federace Jurije Gorbunova, uzavřel v Brně 6. mezinárodní kulturní festival Ruské jaro na Moravě.

Barytonové vokální mistrovství operního mistra a vystoupení jeho hostů vyslechli i jihomoravský hejtman Michal Hašek, generální konzul Ruské federace v Brně Andrej Jevgenjevič Šaraškin, šéf brněnského výboru pro národnostní menšiny, české a ruské osobnosti či posluchači z Moravy.

J. Gorbunov (1939), donedávna sólista Janáčkovy opery, hostující i na dalších našich operních scénách včetně Národního divadla Praha, žije v Brně od roku 1992, kdy tu přijal angažmá. To měl za sebou již letitou úspěšnou kariéru ve více ruských operních scénách. Pohostinsky vystupoval v několika evropských zemích, na brněnské scéně ztělesnil řadu významných rolí. Ve Fran-



Ljubov Vondroušková - autorka projektu Ruské jaro na Moravě, předsedkyně organizačního výboru festivalu a hejtman Jihomoravského kraje Michal Hašek.

couzském sále brněnského hotelu Grand předstoupili před publikum v pátek večer nejen on, ale také další ruští hudebníci a pěvci. Vlastní tvorbu představila i ruská básnířka Ljubov Vondroušková, předsedkyně Ruského kulturně osvětového sdružení na Moravě. Hejtman Hašek před koncertem uvedl, že Jihomoravský kraj je

a bude dobrý partner Ruska a pojítkem mezi ČR a Ruskou federací. Např. od 15. do 19. června bude Michal Hašek v hospodářsky velmi rozvinutém Tatarstánu domluvat další ekonomickou, obchodní, kulturní i turistickou výměnu a součinnost v inovacích či nových technologiích. Tatarstán na Volze, který má čtyřikrát vyš-

ší životní úroveň, než je průměr Ruska, pragmaticky láká islámské a evropské investory. Generální konzul RF Šaraškin vyzdvihl, že přeshraniční meziregionální součinnost přináší zajímavé nápady k tomu, co lze dělat lépe i společně k oboustrannému prospěchu. Hejtman Hašek dostal před koncertem darem obraz od umělců z družebního Nižního Novgorodu.

Letošní festival Ruské jaro na Moravě obsáhl mj. programy Ruského hudebního salonu, přehlídky tvorby malířů a fotografů z Nižního Novgorodu, kulturní a osvětové aktivity Rusů žijících na Moravě i představování jejich národní gastronomie. Do programu patřily i pietní akty k osvobození ČR od fašismu ve spolupráci s Klubem vojenské historie. Úspěch měla též literární a dramatická soutěž Puškinův památník na Pedagogické fakultě MU i zapojení ruských kolektivů do festivalu národnostních menšin na jižní Moravě či do Muzejní noci ve Vyškově. (vž)



Generální konzul Ruské federace v Brně Andrej J. Šaraškin.

Kontakt:

e-mail: ljubov@email.cz